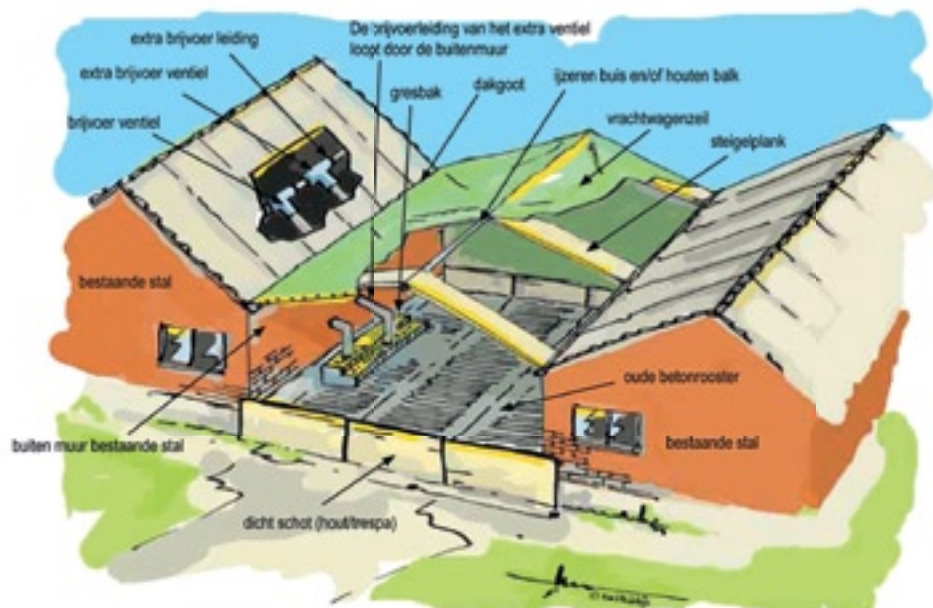

Figuur 1

Extra dierruimte realiseren door het overdekken van de uitloop tussen twee stallen.

Figuur 2

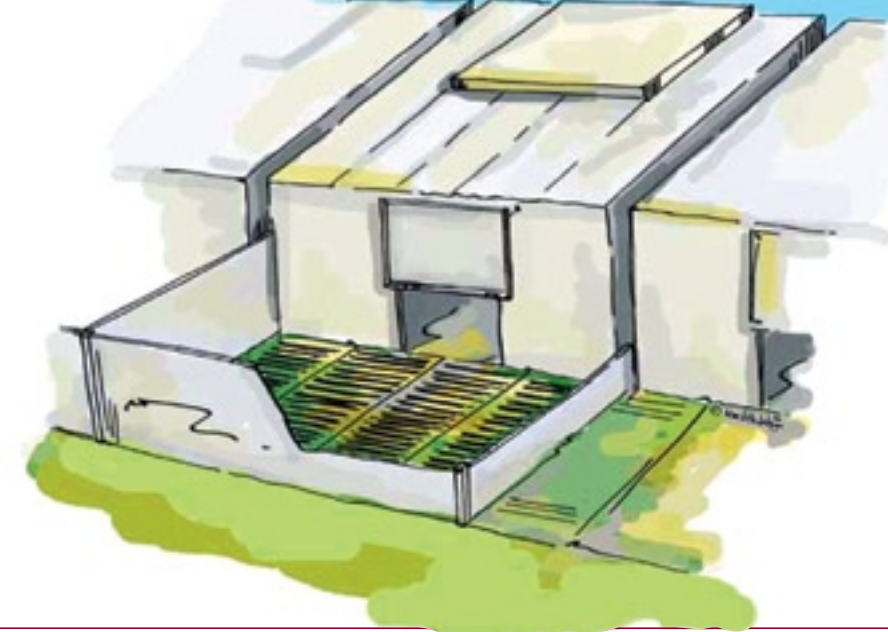
Noodhuisvesting met zeecontainers.

- Container 20 ft. (606-244-259 cm)
- Container 20 ft. (606-244-259 cm)
 - Huur: € 2,50 per dag (minstens één maand)
 - Koop: € 1.000
 - Transport: Variërend van € 100 - € 700 afhankelijk van het aantal km. (Eenkele reis)
 - Aanvullende kosten: € 50
- De kosten van de huur van ruwbouw voor 6 weken bedraagt € 6200 per 100 m² oppervlak.
- Container 40 ft. (1219-244-259 cm)
 - Huur: € 3,50 per dag (minstens één maand)
 - Koop: € 1.600
 - Transport: Variërend van € 150 - € 750 afhankelijk van het aantal km. (Eenkele reis)
 - Aanvullende kosten € 60
- De kosten van de huur van ruwbouw voor 6 weken bedraagt € 3400 per 100 m² oppervlak.

Figuur 3

Losstaande biggenbungalows.

Nadenken over noodopvang in vreedestijd

Een netwerk van varkenshouders heeft geïnventariseerd wat er gedaan moet worden bij een vervoersverbod vanwege een dierziekteuitbraak. Het is van belang om voorbereid te zijn op een vervoersverbod door tijdig te kijken hoe noodopvang op de bedrijven gerealiseerd kan worden. Het nu nadenken over noodhuisvesting kan in situaties dat noodopvang nodig is veel problemen voorkomen en geld besparen. Ook wilde het netwerk andere varkenshouders tijdig laten nadenken over noodopvang.

Bert Bosma
Wageningen UR Livestock Research

Het netwerk bedrijfsnoodplan werd gefinancierd door het Programma voor Plattelandsontwikkeling (POP2) en het Productschap Vee en Vlees (PVV).

Ten tijde van een vervoersverbod hebben varkenshouders een inspanningsverplichting om zes weken geen dieren af te voeren van het bedrijf. De stalcapaciteit van de huidige bedrijven is bij de meeste bedrijven niet voldoende om een vervoersverbod van zes weken te overbruggen. Doordat bedrijven de laatste jaren sterk gegroeid zijn, biedt een veldschuur achter de stal niet of niet meer de oplossing om de dieren te huisvesten. Daarom is gekeken naar andere mogelijkheden. Het overbruggen van een zes weken vervoersverbod is afhankelijk van het bedrijfstype. Gesloten bedrijven kunnen zich een stuk langer redden en vleesvarkensbedrijven komen als laatste in de problemen en kunnen de periode van zes weken

makkelijker overbruggen. Een zeugenbedrijf dat biggen aflevert op 25 kg kan binnen de bestaande muren veelal een paar weken vooruit. Maar na drie of vier weken is aanvullende noodhuisvesting noodzakelijk. Speenbigbedrijven ondervinden het snelst problemen bij vervoersverboden. Deze bedrijven hebben niet de mogelijkheden om met biggen te schuiven binnen de afdelingen voor gespeende biggen. Het netwerk heeft vuistregels opgesteld om te berekenen hoeveel noodopvang op een bedrijf nodig is. In de tabel is deze weergegeven.

Voorbeelden van noodhuisvesting
Het netwerk heeft een inventarisatie gedaan naar toegepaste noodhuisvestingen tijdens de laatste vervoersverboden in 1997/1998 en 2001.

Deze en ook nieuwe ideeën met de voor- en nadelen van verschillende typen noodopvang zijn verder uitgewerkt. Naast het verzamelen van oplossingen bij varkenshouders is ook gekeken naar oplossingen buiten de varkenshouderij en naar ideeën van constructiebedrijven. Pasklare oplossingen van constructiebedrijven zijn veelal zeer duur en ook de levering kan eigenlijk nooit in grote omvang binnen enkele weken plaatsvinden. Noodopvang blijkt dus vooral gerealiseerd te moeten worden door creativiteit met eigen werkzaamheid en inhuren van regionale (constructie)bedrijven. Naast voorbeelden van noodhuisvesting zijn in het verleden gemaakte fouten en bedachte oplossingen samengevat in tips en trucs. Een veel gemaakte fout in toegepaste noodhuisvesting was het onvoldoende rekening houden met de gierafoer, waardoor de situatie na een paar weken onhoudbaar werd. Ook veranderende weersomstandigheden hebben veel problemen opgeleverd bij noodhuisvesting buiten de bestaande stallen. Bedrijven die oude afgeschreven stalinrichting bewaarden in plaats van deze van de hand te doen of in te ruilen bleken de noodhuisvesting veel goedkoper te kunnen opzetten. Oude voerbakken, watervoorzieningen

en roosters bleken in dergelijke situaties waardevol.
Brochure
De laatste vervoersverboden dateren van bijna 10 jaar terug. Een groot verschil met de situatie toen is dat de huidige varkensbedrijven veel groter zijn. Maar ook beergedrag bij het houden van beren kan extra problemen met zich mee brengen. Het netwerk geeft daarom het advies om reeds nu na te denken over hoe je moet

handelen tijdens een vervoersverbod. Een periode van zes weken overbruggen is momenteel een grotere inspanning dan 10 jaar terug. De oplossingen zullen per bedrijf anders zijn.
De voorbeelden van noodhuisvesting, aandachts-punten en de tips en trucs zijn samengevat in een brochure die is te downloaden van: www.livestockresearch.wur.nl.

Tabel 1

Benodigde noodoppervlakte voor het overbruggen van zes weken vervoersverbod.

Norm per 100 aanwezige zeugen	(m ²)
Zeugenbedrijf (biggen tot 25 kg)	60 – 130
Zeugenbedrijf (speenbiggen)	50 – 75
Half gesloten en gesloten bedrijven	0 – 65

De hoogste norm geldt bij de gebruikelijke hokbezetting op het bedrijf. De laagste norm geldt bij een hogere bezetting dan gebruikelijk en maximaal gebruik van de hokken. Het spreekt voor zich dat water-, voer-, ventilatie- en afleidingsvoorzieningen bij hogere bezettingen extra aandacht vragen.